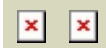

คุยเฟื่อง...เรื่องขุนช้างขุนแผน

นำเสนอเมื่อ : 22 ก.ค. 2552

วรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

ขุนช้าง ขุนแผน ในพงศาวดาร

เรื่องขุนช้าง ขุนแผน มีเนื้อความปรากฏในหนังสือคำให้การชาวกรุงเก่า ซึ่งนับเป็นเรื่อง ในพระราชพงศาวดาร สรุปลงได้ดังนี้

พระราชวงศ์ของ **พระเจ้าอู่ทอง** ได้ครองราชสมบัติ ในกรุงศรีอยุธยาตามลำดับหลายพระองค์ จนถึงพระเจ้าแผ่นดินทรงพระนามว่า **พระพันวษา** มีพระมเหสีทรงพระนามว่า **สุริยวงษาเทวี** มีพระราชโอรสองค์หนึ่งมีพระนามว่า **พระบรมกุมาร**

ต่อมา **พระเจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุตล้านช้าง** ประราธนาจะเป็นพันธมิตรกับกรุงศรีอยุธยา จึงส่งพระราชธิดาองค์หนึ่งมาถวายพระพันวษา ระหว่างทางได้ถูก**พระเจ้าโพธิสารราชกุมาร** เจ้านครเชียงใหม่ ไม่ต้องการให้กรุงศรีสัตนาคนหุต มาเป็นมิตรกับกรุงศรีอยุธยา สงก้างเขาแย่งชิงพระราชธิดาไป

สมเด็จพระพันวษาทราบเรื่องก็ทรงพระพิโรธ สั่งให้ยกทัพไปตีนครเชียงใหม่ ในครั้งนี้จำต้องหาผู้ที่มีฝีมือในการรบไปทำการ **พระจมีนศรี** หาดเล็ก ได้กราบทูลให้ **ขุนแผน** ซึ่งต้องโทษอยู่ในคุกให้เป็นแม่ทัพหนายกไปตีเมืองเชียงใหม่ ขุนแผนก็รับอาสาพร้อมทั้งถวายทัณฑ์บนว่าถ้าทำการไม่สำเร็จก็จะขอถวายชีวิต พระพันวษาจึงตั้งให้ขุนแผนเป็นแม่ทัพ ถืออาญาสิทธิ์คุมกองทัพไทย ไปตีนครเชียงใหม่ เมื่อกองทัพยกไปถึงเมืองพิจิตร ได้ไปขอดาบเวทวิเศษ (**ดาบฟ้าฟื้น**) กับมาวิเศษ (**มาสีหมอก**) ที่ฝากเจ้าเมืองพิจิตรไว้คืนมา เพื่อนำไปใช้ในการศึก เมื่อกองทัพถึงเชียงใหม่ ฝ่ายเชียงใหม่ได้ทำการต่อสู้เป็นสามารรถ แต่สู้ไม่ได้ ขุนแผนเข้านครเชียงใหม่ได้ เจ้านครเชียงใหม่หนีไป ขุนแผนจึงจับอรรคสาธุเทวี มเหสีเจ้าเชียงใหม่กับพระราชธิดานามว่า **เจ้าแวนฟ้าทอง** พร้อม **สนม** เจ้านครเชียงใหม่ไว้ และให้เชิญ **นางสร้อยทอง** ราชธิดาพระเจ้าล้านช้าง พร้อมทั้งมเหสีและราชธิดาเจ้านครเชียงใหม่ เลิกทัพกลับมาถวายพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระพันวษา ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าเชียงใหม่ กลับมาครองเมืองเชียงใหม่ ตามเดิม เพื่อความสงบสุขของสมณชีพราหมณ์และราษฎรชาวเมืองเชียงใหม่ และให้พระราชทานบำเหน็จรางวัลแก่ขุนแผนและกำลังพลในกองทัพโดยทั่วหน้า ทรงตั้งนางสร้อยทองเป็นพระมเหสีชาย นางแวนฟ้าเป็นสนมเอก สนมมเหสีเจ้านครเชียงใหม่ ทรงส่งคืนให้เจ้านครเชียงใหม่ ส่วนบรรดาข้าคนชวาลานช้างและชาวเชียงใหม่ ก็ให้ตั้งถิ่นฐานทำมาหากินใน **กรุงศรีอยุธยา** ฝ่ายขุนแผนเมื่อเห็นวาทนชราภาพแล้ว จึงนำดาบเวทวิเศษของตนถวายสมเด็จพระพันวษา พระองค์ทรงรับไว้เป็นพระแสงทรงสำหรับพระองค์ และทรงพระราชทานว่า **พระแสงปราบศัตรู** สมเด็จพระพันวษาคครองราชย์ได้ 25 พรรษา เสด็จสวรรคตเมื่อพระชนมายุ 40 พรรษา จากหลักฐานดังกล่าว เรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นเรื่องที่เกิดในแผ่นดิน **สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2** ระหว่าง พ.ศ. 2034-พ.ศ. 2072

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

เดิมเรื่องขุนช้าง ขุนแผน เล่าเป็นนิทาน แต่เนื่องจากเป็นเรื่องที่ยาวมาก เมื่อแต่งเป็นกลอน และขับเป็นสำเนาด้วยก็ยิ่งจะต้องใช้เวลาที่ไม่สามารถจะขับให้ตลอดเรื่องในคืนเดียวได้ บทเสภาที่แต่งขึ้นจึงแต่งแต่เป็นตอนพอที่จะขับได้ภายในหนึ่งคืน ดังนั้น บทเสภาเดิมตั้งแต่ครั้งกรุงเก่า หรือที่แต่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ จึงแต่งเป็นตอนเป็นตอน ไม่เป็นเรื่องติดต่อกันเหมือนกับบทละคร การเอาบทเสภามารวมติดต่อกันให้เป็นเรื่องโดยสมบูรณ์ เพิ่งทำในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ**

หนังสือเสภาสมัยกรุงเก่า น่าจะสูญหายหมด เนื่องจากผู้ที่แต่งหนังสือเสภาสำหรับขับหากิน น่าจะปิดบังหนังสือของตน เพื่อป้องกันผู้อื่นมาแข่งขัน จะให้อ่านเพื่อท่องจำก็เฉพาะในหมู่ศิษย์และคนใกล้ชิด ด้วยสภาพดังกล่าวหนังสือเสภาจึงสาบสูญได้ง่าย ไม่เหมือนหนังสือประเภทอื่น เช่น หนังสือบทละคร และหนังสือวาด ดึงนั้น บทเสภาครึ่งกรุงเก่า จึงตกมาถึงกรุงรัตนโกสินทร์เพียงเล็กน้อย จากการจดจำกันมาและมีไม่มากนัก

ตำนานเสภาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีหลักฐานแสดงที่มาได้ค่อนข้างดี ซึ่งจะพบได้จากกลอนของ **สุนทรภู่** กลอนไหว้ครู ที่ได้มีการเอ่ยชื่อครูเสภาไว้หลายท่าน พร้อมทั้งผลงานของท่านเหล่านั้น ที่ให้ไว้ในงานเสภา เช่น **ครูทองอยู่ ครูแจ่ง ครูสน ครูเพ็ง พระยานนท์** เป็นต้น ส่วนครูปี่พาทย์ก็มี **ครูแก้ว ครูพัก ครูทองอิน ครูมีแขก ครูน้อย** เป็นต้น

หนังสือเสภาที่แต่งในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จะแต่งเป็นตอน ๆ แต่ละตอนยาวประมาณ 2 เล่มสมุดไทย พอจะขับได้ภายในหนึ่งคืน หนังสือเสภาเรื่องขุนช้าง ขุนแผน ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน แต่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ เทาที่รวบรวมได้ในหอพระสมุด มีต่างกันถึง 8 ฉบับ และยังมีฉบับปลีกย่อยอีกต่างหาก รวมประมาณ 200 เล่มสมุดไทย

การชำระหนังสือเสภา เมื่อปี พ.ศ. 2460

หนังสือเสภาฉบับหอพระสมุดวชิรญาณ เป็นฉบับที่น่าจะได้ชำระเป็นครั้งแรก โดยเลือกจากเรื่องและกลอนดีที่มีอยู่ 38 เล่ม เป็นเรื่องตั้งแต่ต้น จนถึงตอนขับนางสร้อยฟ้าไปเชียงใหม่ ตอนต่อจากนี้ไปถึงตอนพลายยังไปเมืองจีน และตอนพลายเพชร พลายบัว เห็นว่าไม่มีสาระทางวรรณคดี จึงไม่พิมพ์ ต่อมาได้เพิ่มเติมจากบทเสภาปลีกอีกหลายตอนที่ดี แต่งดี เช่น ตอนจรเข้เถรवाद และบางตอนก็ตัดความในเสภาเดิมไปขยาย เช่น ตอนกำเนิดกุมารทอง หนังสือเสภาฉบับนี้ยาวประมาณ 43 เล่มสมุดไทย

เรื่องย่อ

กล่าวถึงครอบครัวสามครอบครัว คือ ครอบครัวของขุนไกรพลพ่าย รับราชการทหาร มีภรรยาชื่อนางทองประศรี มีลูกชายด้วยกันชื่อ พลายแก้วครอบครัวของขุนศรีวิชัย เศรษฐีใหญ่ของเมืองสุพรรณบุรี รับราชการเป็นนายกองกรมช่างนอก ภรรยา ชื่อ นางเทพทอง มีลูกชายชื่อ ขุนช้าง ซึ่งหัวล้านมาแต่กำเนิด และครอบครัวของพันศรโยธาเป็นพ่อค้า ภรรยาชื่อ ศรีประจันมีลูกสาวรูปร่างหน้าตางดงามชื่อนางพิมพิลาไลย

วันหนึ่งสมเด็จพระพันวษามีประสงค์จะล่าควายป่าจึงสั่งให้ขุนไกรปลุกพลพ่ายและต้อนควายเตรียมไว้แต่ควายป่าเหล่านั้นแตกตื่นไม่ยอมเข้าคอกขุนไกรจึงไขหอกแทงควายตายไปมากมายที่รอดชีวิตก็หนีเขาป่าไป สมเด็จพระพันวษาโกรธมากสั่งให้ประหารชีวิตขุนไกรเสีย นางทองประศรีรู้ว่ารีบพาพลายแก้วหนีไปอยู่ที่เมืองกาญจนบุรี ทางเมืองสุพรรณบุรีมีพวกโจรจันทรขึ้นปล้นบ้านของขุนศรีวิชัยและฆ่าขุนศรีวิชัยตาย ส่วนพันศรโยธาเดินทางไปค้าขายต่างเมืองพอกลับมาถึงบ้านก็เป็นไข้ป่าตาย เมื่อพลายแก้วอายุได้ 15 ปี ก็ไปขบถเรียนวิชาอยู่ที่วัดสมเฒ่า แล้วย้ายไปเรียนต่อที่วัดป่าเลไลยก์ ต่อมาที่วัดป่าเลไลยก์จัดให้มีเทศน์มหาชาติ เณรพลายแก้วเทศน์กัณฑ์มัทรี ซึ่งนางพิมพิลาไลยเป็นเจ้าของกัณฑ์เทศน์ นางพิมเลื่อมใสมากจนเปลื้องผ้าสไบบูชากัณฑ์ เทศน์ขุนช้างเห็นเช่นนั้นก็เปลื้องผ้าหมของตนวางเคียงกับผ้าสไบของนางพิม อธิษฐานขอให้ตนนางเป็นภรรยา ทำให้นางพิมโกรธ ต่อมา เณรพลายแก้วก็สึกแล้วไ้ นางทองประศรีมาสูxonางพิมและแต่งงานกัน ทางกรุงศรีอยุธยาได้ข่าวว่ากองทัพเชียงใหม่ตีได้เมืองเชียงทอง ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยาสมเด็จพระพันวษากำหาเชื้อสายของขุนไกร ขุนช้างซึ่งเขาไปรับราชการอยู่จึงเล่าเรื่องราว ความเก่งกล้าสามารถของพลายแก้ว เพื่อหวังจะพรากพลายแก้วไปให้ทางไกลนางพิม สมเด็จพระพันวษาจึงให้ไปตามตัวมาแล้วแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพไปรบกับเมืองเชียงใหม่และได้ชัยชนะ นายบันแสนคำแมนแห่งหมุ่บ้านจอมทอง เห็นว่าพลายแก้วกับพวกทหารไม่ได้เบียดเบียนให้ชาวบ้านเดือดร้อนจึงยกนางลาวทองลูกสาวของตนให้เป็นภรรยา

รยาของพลายแก้วส่วนพิมพ์พิลาไลยเมื่อสามีกจากไปทัพได้ไม่นานก็ป่วยหนักรักษาเท่าไรก็ไม่หาย
ขวัญตาจืดปาล์ไลยแนะนำให้เปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง อากาศไขจึงหาย
ขุนช้างทำอุบายนำหม้อใหม่ใส่กระดูกไปไหนางศรีประจันกับนางวันทองดูว่าพลายแก้วตายแล้วและชู้ว่านางวันทอง
องจะต้องถูกคุมตัวไว้เป็นมายหลวงตามกฏหมาย นางวันทองไม่เชื่อ แต่นางศรีประจันคิดว่าจริง
ประกอบกับเห็นว่าขุนช้างเป็นเศรษฐีจึงบังคับให้นางวันทองแต่งงานกับขุนช้าง
นางวันทองจำต้องตามใจแม่แต่นางไม่ยอมเขาหอบขณะนั้นพลายแก้วกลับมาถึงกรุงศรีอยุธยาและได้บรรดาศักดิ์
เป็นขุนแผนแสนสะท้าน จากนั้นก็พานางลาวทองกลับสุพรรณบุรี
นางวันทองเห็นขุนแผนพาภรรยาใหม่มาด้วยก็โกรธตาพอโต้ตอบกับนางลาวทองและลืมหิ้วตัวพุดแก้วว่าวขุนแผน
ทำให้ขุนแผนไม่ไหวพานางลาวทองไปอยู่ที่กาญจนบุรี ส่วนนางวันทองก็ตกเป็นภรรยาของขุนช้างอย่างจำใจ
ต่อมาขุนช้างและขุนแผนเขาไปรับการอุปรมในวังและได้เป็นมหาดเล็กเวรทั้ง 2 คน
วันหนึ่งนางทองประศรีให้คนมาส่งข่าวว่านางลาวทองป่วยหนัก
ขุนแผนจึงฝากเวรไว้กับขุนช้างแล้วไปดูอาการของนางลาวทอง
ตอนเช้าสมเด็จพระพันวษาถามถึงขุนแผนขุนช้างบอกว่าขุนแผนเป็นกำแพงวังหนีไปหาภรรยา
สมเด็จพระพันวษาโกรธตรัสให้ขุนแผนตระเวนด่านที่กาญจนบุรี
ห้ามเขาเฝ้าและรับนางลาวทองเขาเป็นหมายหลวง

ขุนแผนได้ทราบเรื่องก็โกรธขุนช้าง คิดจะแก้แค้นแต่ยังมีกำลังไม่พอ จึงออกตระเวนป่าไปโดยลำพัง
คิดจะหาอาวุธ มา และ กุมารทองสำหรับป้องกันตัว ใดตระเวนไปจนถึงถิ่นของหมื่นหาญนักเลงใหญ่
ได้เขาส้มครู่เข้าไปอยู่ด้วย เพราะหวังจะได้บัวคลี่ลูกสาวของหมื่นหาญ
ได้ทำตัวนอบน้อมและตั้งใจทำงานเป็นอย่างดีจนเป็นที่รักใคร่ของหมื่นหาญถึงกับออกปากยกลูกสาวให้แต่งงาน
ด้วยพอใดแต่งงานกับบัวคลี่แลลขุนแผนก็ไม่ยอมทำงานร่วมกับหมื่นหาญ ทำให้หมื่นหาญโกรธคิดฆ่าขุนแผน
เพราะขุนแผนอยู่ยงคงกระพันจึงให้บัวคลี่เสียดาพิษลงในอาหารให้ขุนแผนกิน
แต่ผีรายมาบอกให้รู้ตัวขุนแผนจึงทำอุบายเป็นไซ้ไม่ยอมกินอาหารแล้วออกปากขอลูกจากบัวคลี่นางไม่รู้อความ
หมายก็ออกปากยกลูกให้ขุนแผนพอกกลางคืนขณะที่บัวคลี่นอนหลับขุนแผนก็ผูกคอตายนางแล้วนำลูกไปทำพิธีตอ
นเขาหมื่นหาญ และภรรยาธิดาลูกสาวถูกผาของตายก็ติดตามขุนแผนไป แต่ก็สู้ขุนแผนไม่ได้
ขุนแผนเสกกุมารทองสำเร็จ จึงออกเดินทางต่อไป แล้วไปหาช่างตีดาบ หุาเหล็ก และเครื่องใช้ต่าง
ๆเตรียมไว้ตั้งพิธีตีดาบจนสำเร็จ ดาบนี้ให้ชื่อว่า ดาบฟ้าฟัน ไซ้เป็นอาวุธต่อไป

หลังจากนั้นเดินทางไปหามา ได้ไปพบคณะจัดซื้อม้าหลวง
ได้เห็นลูกมาลูกมาตัวหนึ่งมีลักษณะถูกต้องตามตำราที่ขอบใจ ได้ออกปากซื้อ เจ้าหน้าทีก็ขายให้ในราคาถูก
ขุนแผนจึงเสกหญ้าใหม่กิน และนำมาฝึกจนเป็นมาแสนรู้ให้ชื่อว่ามาสีหมอก เมื่อใดกุมารทอง
ดาบฟ้าฟันและมาสีหมอกครบตามความตั้งใจแล้วก็เดินทางกลับบ้าน คิดจะไปแก้แค้นขุนช้าง
ทองประศรีมารดาห้ามปรามก็ไม่ฟัง ใดเดินทางออกจากกาญจนบุรีไปยังสุพรรณบุรีขึ้นเรือนขุนช้าง
ใดนางแก้วกิริยาลูกสาวพระยาสุโขทัยที่นำมาเป็นตัวจำนำไว้ในบ้านขุนช้างเป็นภรรยา
แล้วพาวันทองหนีออกจากบ้าน ขุนช้างตื่นได้ออกติดตามแต่ตามไม่ทัน ได้ไปทูลฟ้อง
สมเด็จพระพันวษาให้กองทัพออกติดตามขุนแผน ขุนแผนไม่ยอมกลับได้ต่อสู้กับกองทัพทำให้ขุนเพชร
ขุนรามถึงแก่ความตาย กองทัพต้องถอยกลับกรุง ขุนแผนจึงกลายเป็นกบฏ ตองเที่ยวเร่ร่อนอยู่ในป่า
จนนางวันทองตั้งท้องแก่ใกล้คลอด ขุนแผนสงสารกลัวนางจะเป็นอันตรายจึงยอมเขามอบตัวกับพระพิจิตร
พระพิจิตรได้ส่งตัวเขาสูคติในกรุง ขุนแผนชนะคดีและใดนางวันทองคืน ขุนแผนมีความคิดถึงลาวทอง
ได้ขอให้อภัยพระศรีช่วยขอโทษ ขุนแผนถูกกริ้ว และถูกจำคุก แกวกิริยาจึงตามไปปรนนิบัติในคุก

วันหนึ่งขณะที่นางวันทองมาเยี่ยมขุนแผนขุนช้างได้มาจูดนางวันทองไปจนนางวันทองคลอดลูกให้ชื่อว่าพลายงาม
เมื่อขุนช้างรู้ว่าไม่ไช่ลูกของตัวเองจึงหลอกพลายงามไปฆ่าในป่าแต่ผีรายของขุนแผนช่วยไว้
นางวันทองบอกความจริงและได้ให้พลายงามเดินทางไปอยู่กับยายทองประศรีที่กาญจนบุรี
พลายงามอยู่กับยายจนโต ได้บวชเป็นเณรและเล่าเรียนวิชาความรู้เก่งกล้าทั้งเวทมนตร์คาถาและการสงคราม
เมื่อมีโอกาสขุนแผนได้ให้อภัยนำพลายงามเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก เมื่อมีศึกเชียงใหม่
พลายงามได้อาสาอกรบและทูลขอประทานอภัยโทษให้พ่อเพื่อไปรบ ขุนแผนและนางลาวทองจึงพันโทษ
ขณะที่เดินทางไปทำสงครามนั้นผ่านเมืองพิจิตร ขุนแผนจึงแวะเยี่ยมพระพิจิตร
เมื่อพลายงามได้พบนางศรีมาลาลูกสาวพระพิจิตรก็หลงรัก จึงได้ลอบเข้าหา นาง ขุนแผนจึงทำการหมั้นหมายไว้
เมื่อชนะศึก พระเจ้าเชียงใหม่ได้ส่งสร้อยทอง และสร้อยฟ้ามาถวาย
พระพันวษาได้แต่งตั้งขุนแผนเป็นพระสุรินทรลือไชยมไหสุรย์ภักดี ไปรั้งเมืองกาญจนบุรี
และได้แต่งตั้งพลายงามเป็น จมื่นไวยวรนาถ และประทานสร้อยฟ้าให้แก่พลายงาม
จากนั้นก็ทรงจัดงานแต่งงานใหญ่กับพลายงาม ขณะที่ทำพิธีแต่งงานขุนช้างได้วิวาทกับพลายงาม
ขุนช้างได้ทูลฟ้อง จึงโปรดให้มีการชำระความไต่ถามการดำเนินาพิสูจน ขุนช้างแพความ
พระพันวษาโปรดให้ประหารชีวิต แต่พระไวยขอชีวิตไว้

ต่อมาพระไวยมีความคิดถึง แม่จึงไปรับนางวันทองมาอยู่ด้วยขุนช้างติดตามไป
แต่พระไวยไม่ยอมให้ขุนช้างจึงถวายฎีกา พระพันวษาจึงตรัสให้นางวันทองเลือกว่าจะอยู่กับใคร

นางมีความล้มเหลว เลือกไม่ได้ว่าจะอยู่กับใคร พระพันวษาทรงโกรธจึงรับสั่งให้ประหารชีวิต
แม่พระไวยจะขอภัยโทษได้แล้ว แต่ด้วยเคราะห์ของนางวันทอง ทำให้เพชรฆาตเข้าใจผิดจึงประหารนางเสีย

เมื่อจัดงานศพนางวันทองแล้ว ขุนแผนได้เลื่อนเป็นพระกาญจนบุรี
นางสร้อยฟ้าได้ให้เถรฆาตทำเสน่ห์ให้พระไวยหลงใหลนางและเกลียดชังนางศรีมาลา พระกาญจนบุรีมาเตือน
พระไวยโกรธล่ำเลิกบุญคุณกับพ่อ ทำให้พระกาญจนบุรีโกรธ
คบคิดกับพลายชุมพลลูกชายซึ่งเกิดจากนางแก้วกิริยาปลอมเป็นมอญยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา
หวังจะให้พระไวยออกต่อสู้ จะได้แก้แค้นได้สำเร็จ พระไวยรู้ตัวเพราะ
ผีเปรตนางวันทองมาบอกพระพันวษาทรงทราบเรื่องโปรดให้มีการไต่สวน พลายชุมพลพิสูจน์ได้ว่า
นางสร้อยฟ้ากับเถรฆาตได้ทำเสน่ห์จริงแต่นางสร้อยฟ้าไม่รับ จึงมีการพิสูจน์โดยการลุยไฟ สร้อยฟ้าแพ้
พระพันวษาสั่งให้ประหาร แต่นางศรีมาลาทูลขอไว้ นางสร้อยฟ้าจึงถูกเนรเทศกลับไปเชียงใหม่ และคลอดลูกชื่อ
พलयง

ต่อมานางศรีมาลาคลอดลูกชาย ขุนแผนจึงตั้งชื่อให้ว่า พุลาวยเพชร เถรฆาตมีความแค้นพลายชุมพล
จึงปลอมเป็นจระเข้ไล่กัดกินคนมาจากทางเหนือหวังจะแก้แค้นพลายชุมพลพระพันวษาโปรดให้พลายชุมพลไป
ปราบ จระเข้เถรฆาตสู้ไม่ได้ถูกจับตัวมาถวายพระพันวษา และถูกประหารในที่สุด
พลายชุมพลได้รับแต่งตั้งเป็นหลวงนายฤทธิ เหตุการณ์ร้ายแรงผ่านไป ทุกคนก็อยู่ด้วยความสุข

ขอบคุณข้อมูลจาก www.thaigoodview.com